

Yeni İlköretim Programının Uygulanmasında Öretimsel Okulu Yöneticilerinin Öretimsel Liderlik Rollerine İlişkin Öğretmen Görüşleri Anketi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Yeni İlköretim Programının Uygulanmasında Öretimsel Okulu Yöneticilerinin Öretimsel Liderlik Rollerine İlişkin Öğretmen Görüşleri Anketi*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=33154>

Özet

Bu akademik ölçek, ilköğretim okulu yöneticilerinin, Türkiye'de uygulanan **Yeni İlköğretim Programının** hayata geçirilmesi sürecindeki **öğretimsel liderlik** rollerine dair öğretmen görüşlerini sistematik olarak ölçmek amacıyla geliştirilmiştir. Yüksek lisans tezi kapsamında Mefkure Arslan tarafından 2009 yılında geliştirilen bu anket, öğretmenlerin yöneticilerinin performansına beş temel alt boyutta değerlendirilmesine olanak tanır. Ölçek, toplam 35 maddeden oluşmakta olup, geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları güçlü istatistiksel sonuçlarla desteklenmektedir. Ölçeğin derecelendirilmesi 5'li Likert formatında yapılmıştır (1= hiçbir zaman, 5= her zaman).

Anahtar Kelimeler

Öğretimsel liderlik, Okul Yöneticisi, Yeni İlköğretim Programı, Öğretmen Görüşleri, Eğitim Yönetimi, Faktör Analizi, Cronbach Alfa.

Yazarlar

Mefkure Arslan

Amaç

Ölçeğin temel amacı, ilköğretim okulu öğretmenlerinin, okul yöneticilerinin Yeni İlköğretim Programının başarılı bir şekilde uygulanması sürecindeki **öğretimsel liderlik** rollerini nasıl algıladıklarını ve değerlendirdiklerini belirlemektir. Bu araç, yöneticilerin müfredatın hedeflerini açıklama, kaynak sağlama, öğretimi yönetme, mesleki gelişimi destekleme ve denetleme/değerlendirme gibi kritik alanlardaki yeterliliklerini nicel olarak ölçmeye odaklanmıştır.

Araştırma, yöneticilerin **öğretimsel liderlik** performanslarının öğretmenler tarafından algılanan düzeyini ortaya koyarak, eğitim yönetiminde iyileştirilmesi gereken alanlara ışık tutmayı hedeflemektedir. Bu tür bir değerlendirme, eğitim politikalarının ve yönetici eğitim programlarının geliştirilmesine bilimsel bir zemin sağlamaktadır.

Yapı

Söz konusu anket, eğitim bilimleri alanında merkezi bir kavram olan **Öğretimsel Liderlik** yapısını ölçmektedir. **Öğretimsel liderlik**, okul yöneticilerinin doğrudan öğrenme ve öğretme süreçlerini destekleme, geliştirme ve denetleme rollerini ifade eder. Ölçek, bu liderlik rolünü beş temel alt boyutta incelemektedir:

Amaçlar Açıklama (7 madde)

Kaynak Sağlama (5 madde)

Programın Uygulanması ve Örgütü Yönetme (6 madde)

Mesleki Gelişimi Sağlama (10 madde)

Denetleme ve Değerlendirme (7 madde)

Bu beş boyut, yöneticinin hem vizyoner hem de operasyonel olarak programın başarısındaki kilit etkilerini kapsamaktadır. Toplam 35 madde, öğretmenlerin bu boyutlardaki yönetici davranışlarına ne sıklıkla şahit olduklarını sorgulamaktadır.

Geçerlik

Ölçek geliştirme sürecinde yapı geçerliliğini incelemek amacıyla faktör analizi yöntemleri kullanılmıştır. Bu analizler, ölçme aracının teorik olarak öngörülen yapılar doğru bir şekilde ölçtüğünü göstermiştir.

Geçerlik çalışmalarında, örneklem yeterliliğini değerlendirmek için **Kaiser-Meyer-Olkin (KMO)** istatistiği hesaplanmıştır. KMO değeri 0.735 olarak bulunmuştur. KMO değerinin 0.70'den büyük olması, toplanan verilerin faktör analizi için yeterli örneklem büyüklüğüne sahip olduğunun ve veriler arasındaki korelasyonun uygun olduğunun bir göstergesidir. Ayrıca, verilerin küreselliğini ve faktör analizi için uygunluğunu test eden Bartlett's Küresellik Testi, 1814.698 ki-kare değeri ile istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($p < 0.05$). Bu sonuçlar, verilerin faktör analizi için uygun olduğunu doğrulamaktadır.

Güvenirlilik

Ölçeğin iç tutarlılığını belirlemek amacıyla yaygın olarak kullanılan Cronbach Alfa güvenirlik katsayısı hesaplanmıştır. Çalışmanın tüm verileri üzerinden hesaplanan güvenirlik katsayısı 0.98 gibi son derece yüksek bir değer olarak tespit edilmiştir.

Genel güvenirlik katsayısının 0.98 olması, ölçeğin maddeleri arasındaki tutarlılığın mükemmel düzeyde olduğunu ve ölçüm aracının son derece güvenilir olduğunu göstermektedir. Bu yüksek güvenirlik düzeyi, ölçeğin farklı uygulamalarda istikrarlı sonuçlar vereceği anlamına gelmektedir.

Faktör Analizi

Yapılan faktör analizi sonucunda ölçek, teorik beklentilerle uyumlu olarak beş ayrı alt boyuttan oluştuğu belirlenmiştir. Bu beş faktör, yöneticilerin **örgütsel liderlik** rollerinin farklı yönlerini temsil etmektedir.

Ölçekteki 35 maddenin her biri, belirlenen bu beş alt boyuttan birine yüklenmiştir. Bu faktör yapısı, ölçeğin sadece genel bir liderlik algısından değil, aynı zamanda yöneticinin Yeni İlköğretim Programı bağlamında üstlendiği spesifik görevleri (kaynak yönetimi, mesleki rehberlik, denetleme)

de ayrılarak ölçekleme kabiliyetini pekiştirmektedir.

Ölçek Bilgileri

Test Type: Geliştirme (Development)

Format: Kendini Değerlendirme Anketi (Self-Report Survey) / 5'li Likert Ölçeği

Language Available: Türkçe

Population Group: Öğretmenler (İlköğretim Okulu)

Age Group: Yetişkin (Çalışan Öğretmenler)

Population Details: Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığına bağlı ilköğretim okullarında görev yapan öğretmenler.

Test Methodology: Nicel araştırma yöntemleri kullanılarak veri toplama aracı geliştirilmiş ve geçerlik/güvenirlilik analizleri yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler

Eğitim Programı Uygulaması, Okul Müdürü, Yönetici Performansı, Öğretmen Algıları, KMO, Bartlett Testi, Yüksek Lisans Tezi.

Yazarlar ve İletişim Bilgileri

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: mefkurearslan@gmail.com

Correspondence Address: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü (Çalışman yapılı kurum)

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, Mefkure Arslan'ın 2009 yılında Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nde tamamladığı yüksek lisans tezi kapsamında geliştirilmiştir. Akademik çalışmalarda kullanılmı genellikle yazarın iznine tabidir. Ticari kullanım için yazarla iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Test Yılı: 2009

Referanslar

Arslan, M. (2009). *Yeni ilköğretim programının uygulanmasında ilköğretim okulu yöneticilerinin öğretimsel liderlik rollerine ilişkin öğretmen görüşleri*. (Yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Bu ölçeğin kaynaklık ettiği yüksek lisans tezine YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden erişim sağlanabilir: tez.yok.gov.tr

Ölçeğin orijinal PDF dosyası buradan indirilebilir: [yeni-ilkogretim-programinin-uygulanmasinda-ogretimsel-okulu-yoneticilerinin-ogretimsel-liderlik.pdf](#)

Yeni İlköğretim Programının Uygulanmasında Öğretimsel Okulu Yöneticilerinin Öğretimsel Liderlik Rollerine İlişkin Öğretmen Görüşleri Anketi Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

35 madde ve beş alt boyuttan oluşmaktadır.

Amaçlar? Açıklama (7 madde)

Programın yapısını ve gerekçesini öğretmenlere açıklamaktadır (1. madde)

Kaynak Sağlama (5 madde)

Okuldaki kaynakların dengeli dağılımını sağlamaktadır (10. madde)

Programın Uygulanması ve Öğretimi Yönetme (6 madde)

Programı uygularken ortaya çıkan problemlere çözümler üretmektedir (16. madde)

Mesleki Gelişimi Sağlama (10 madde)

Sınıflarda örnek dersler vererek, öğretmenlere rehberlik etmektedir (19. madde)

Denetleme ve Değerlendirme (7 madde)

Sınıflarda düzenli ve sistemli olarak gözlem yapmaktadır (29. madde)